

RAADSVOORSTEL

Raadsvergadering: 30 mei 2024

Agendapunt:

Commissie: Ruimte

Portefeuillehouder: Christiaan Peetoom (Mobiliteit en Bereikbaarheid)

Onderwerp: ligkaart criterialijst vaartuigen, afmeerconstructies en steigers en pilot ligplaatsenregistratie

Voorgesteld besluit

1. de onderstaande kaders voor de ligkaart criterialijst vaartuigen, afmeerconstructies en steigers vast te stellen:
 - a. is er op de locatie sprake van een natuurlijke oever? Ja: alleen toegestaan met een natuurvriendelijke steiger, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - b. is de oever onderdeel van een ecologische zone? Ja: maatwerk, beoordeling ligt bij HHNK, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - c. doorvaartbreedte;
 - hoofdwaterloop: is de watergang kleiner dan 8 meter? Ja: afwijzen, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - overig water: is de watergang kleiner dan 6 meter? Ja: afwijzen, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - d. is er een mogelijkheid om bij de afmeerconstructie/steiger/ vaartuig te komen vanuit de openbare weg? Ja: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn; nee: afwijzen;
 - e. belemmert de afmeerconstructie/steiger de mogelijkheden tot het onderhoud van de oevers? Ja: afwijzen, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - f. het is niet toegestaan om aanlegplaatsen, steigers of vaartuigen aan, onder of tegen een brug en/of brugleuning te plaatsen. Of op die manier te plaatsen dat het de doorvaart, doorkijk belemmert of schade toebrengt aan de brug of brugleuning;
 - g. een steiger, afmeerconstructie of vaartuig mag de functie van een reddingstrap niet belemmeren;
 - h. het is niet toegestaan steigers en afmeerconstructies te plaatsen bij een kade wal in verband met het beschermde stadsgezicht, vaartuigen mogen wel.
2. wensen en bedenken te geven over de ligplaatsen pilot binnenstad vaarseizoen 2025;
3. in te stemmen met het beschikbaar stellen van middelen voor het realiseren van de pilot. Hiervoor de verhoging van de lasten te bepalen op € 44.000 in 2024 en € 106.000 in 2025, de baten te

verhogen met € 16.000 in 2025 en € 100.000 te dekken uit de Algemene reserve. Het resterende tekort van € 34.000 te verwerken in de begroting 2025.

Samenvatting

De Alkmaarse waterwegen zijn naast beeldbepalend, ook een bron van vermaak en recreatie. Ten tijde van de COVID-19-pandemie is het gebruik van het vaarwater, het aantal gestationeerde vaartuigen, afmeerconstructies en steigers gestegen. Waterrecreatie zorgt voor een levendige gemeente maar heeft ook impact op de leefbaarheid, openbare ruimte en de staat daarvan.

Op basis van de [visie uit 2021](#), (bijlage 1) het coalitieakkoord en de participatie (bijlage 5) is een projectplan (bijlage 2) uitgewerkt waarvan de ligkaart criterialijst (bijlage 4) een onderdeel is. Een belangrijk uitgangspunt hierbij is dat het recreatieplezier op het water behouden blijft, wel wordt er gekeken naar de veiligheid, doorvaarbaarheid en de kwaliteit van de openbare ruimte. Er wordt alleen geregeld wat echt nodig is, waarbij er zoveel mogelijk wordt aangesloten op bestaande wet- en regelgeving.

Dit voorstel staat in relatie tot coalitieakkoord en anders: visie op Alkmaarse binnenwateren 2021-2026

Argumenten

- 1.1 *Hiermee wordt gedeeltelijk invulling gegeven aan de visie Alkmaarse binnenwateren 2021-2026.*
In 2021 is de visie vastgesteld door het college zie bijlage 1. Deze visie bestaat uit maatregelen en ambities op de korte termijn, middellange- en lange termijn. Naar aanleiding van de visie, het coalitieakkoord 2023-2026 en de participatie die heeft plaatsgevonden is het projectplan beleid op recreatief varen in Alkmaar opgesteld. Zie bijlage 2. Onderdeel van dit projectplan is het opstellen van de criterialijst voor het veilig en kwalitatief goed inpasbaar maken van vaartuigen, afmeerconstructies en steigers in de openbare ruimte. Deze criteria dienen als basis voor een ligkaart waarop staat aangegeven waar Alkmaar wel en geen vaartuigen, afmeerconstructies en steigers toestaat.
- 1.2 *Uit de participatie is gebleken dat 92% van de 1096 respondenten behoefte heeft aan duidelijkheid over recreëren en parkeren op het water en wat daarin wel en niet mogelijk is;*
De ligkaart criterialijst biedt inwoners, ondernemers en andere stakeholders meer duidelijkheid over waar zij wel of geen afmeerconstructie, steiger of vaartuig mogen plaatsen/neerleggen. Het biedt het Hoogheemraadschap een Alkmaars kader voor vergunningverlening. Momenteel toetsen zij alleen op hun eigen verordening en wordt er niet tot nauwelijks gekeken naar de lokale situatie.
- 1.3 *Criteria zullen dienen als basis voor de pilot ligplaatsregistratie binnenstad. Beide dragen bij hetgeen wat geformuleerd is in het coalitieakkoord en aan het schoon, heel en veilig houden van de openbare ruimte;*
De pilot ligplaatsenregistratie, zie bijlage 3 voor het onderzoek, wordt ingezet in de binnenstad gedurende het vaarseizoen 2025 omdat daar de druk op het water en de openbare ruimte hoog is. Zie het projectplan, bijlage 2, voor de kaart van het pilotgebied.
- 1.4 *de juridische basis voor steigers en afmeerconstructies (bouwwerken) is geregeld in de verordening fysieke leefomgeving.*
Artikel 3:5 Voorwerpen op, in of boven het water
- 2.1 *de juridische grondslag van de pilot is geregeld in de verordening fysieke leefomgeving;*
Dit is opgenomen in artikel 3.3 ligplaatsvergunning: het is verboden zonder vergunning van het college met een vaartuig een ligplaats in te nemen of te hebben of een ligplaats voor een vaartuig beschikbaar te stellen in openbaar water (ligplaatsvergunning).
- 2.2 *de pilot draagt bij aan het schoon, en veilig houden van de binnenstad;*

De gemeente faciliteert de ligplaatsen, hierdoor wordt het duidelijker waar boten mogen liggen. Daarnaast wordt er actief ingezet om "wrak en weesboten" te verwijderen. Dit zorgt voor een schonere wateren in de binnenstad. Dit bevordert de kwaliteit en uitstraling van de openbare ruimte.

2.3 recreëren op water wordt niet beperkt;

Deze pilot bevordert ook het plezier op water, doordat wrak- en weesboten verwijderd worden en boten op bepaalde plekken niet mogen liggen, krijgen recreanten een betere en veiligere vaarroute. Uit de participatie blijkt dat 91% het belangrijk vindt dat er voldoende ruimte is om door te kunnen varen.

2.3 de intentie is dat de inwoners van Alkmaar als eerste een ligplaats krijgen;

De inwoners van Alkmaar hebben als eerste recht op een ligplaats. Op deze manier krijgen de inwoners de kans hun eigen vaartuig, dicht bij huis neer te leggen.

2.4 de pilot draagt bij aan het behalen van het coalitieakkoord 2023-2026;

Er komt meer duidelijkheid over waar er geparkeerd mag worden door scooters, fietsen en boten en over waar en tot hoe laat er gereden/gevaren mag worden in de openbare ruimte. Daarnaast is argument 1.2 ook van toepassing op deze pilot.

3.1 Voor de pilot wordt er geen kostendekkend tarief gehanteerd richting de ligplaatshouder

De structurele kosten bedragen ongeveer €40.000 en de incidentele kosten bedragen €153.000. De eindgebruiker betaalt gedurende de pilot €8,33,- per kade wal meter. Dit is ongeveer een derde van de daadwerkelijke structurele kosten. De inkomsten hiervan zijn €16.000.

De pilot moet inzicht geven in de werkelijke structurele kosten. Als de pilot wordt omgezet naar een definitieve registratie groeit het ligplaatsentarief naar een kostendekkend tarief zoals afgesproken in het coalitieakkoord.

3.2 De hoogte van de incidentele kosten bestaan vooral uit het opruimen en inrichten van de openbare ruimte.

3.3 De vergoeding die Alkmaar vraagt ligt onder het landelijke gemiddelde.

In andere steden variëren de tarieven van €230,- tot €635,- voor een ligplaats tot 5 meter. Deze worden duurder naarmate de ligplaats groter wordt.

Kanttekeningen en alternatieven

1. De situatie houden zoals het nu is waarbij een Alkmaars ligkader ontbreekt.

Echter wordt geadviseerd om het wel te doen omdat er hiermee voorrang geven wordt aan het oplossen van knelpunten en het realiseren van de ambitie coalitieakkoord.

Daarmee voorkom je dat:

- de gemeente geen gehoor geeft aan de behoeften en wensen die zijn geuit tijdens de participatie op dit vlak;
- de druk op de openbare ruimte toe blijft nemen, vooral in de binnenstad is deze druk voelbaar;
- eigenaren moeilijk te achterhalen zijn als een vaartuig gevaarlijk ligt of bij een wrak of wrak in wording;
- het risico op opstopping en ongelukken op het water niet vermindert maar blijft toenemen naarmate de drukte op het water toeneemt;
- men bijna overal een vaartuig, steiger of afmeerconstructie mag neerleggen in de gemeente Alkmaar en dit ook gebeurt door mensen buiten de gemeentegrenzen;
- men eigen constructies gaat fabriceren om het vaartuig aan te leggen;
- het Hoogheemraadschap vergunningen blijft verlenen zonder te toetsen op een Alkmaars kader.

2. Gedurende de pilot het kostendekkende tarief te hanteren voor de structurele (€40.000,-)

De pilot wordt gebruikt als ingroeimodel. Als er daarna besloten wordt om de pilot om te zetten naar definitieve registratie groeit het ligplaatsentarief naar een kostendekkend tarief zoals afgesproken in het coalitieakkoord.

Financiële aspecten

De totale kosten voor de uitvoering van de pilot bedragen € 193.000. Hiervoor is al een deel beschikbaar uit eerdere exploitatiebudgetten (€ 43.000). Een bedrag ad. € 100.000 wordt gedekt via een onttrekking aan de Algemene reserve. Daarnaast wordt dekking gevonden via de inkomsten uit de ligplaatsen (€ 16.000). Per saldo resteert dan een tekort van € 34.000 in 2025. Deze wordt in combinatie met het onderzoek subsidieregeling verduurzamen vloot, welke in het coalitieakkoord staat, aangevraagd in de begroting 2025. Als de pilot na 2025 wordt omgezet naar een definitieve registratie groeit het ligplaatsentarief naar een kostendekkend tarief zoals afgesproken in het coalitieakkoord.

Vervolg en communicatie

De ligkaart criterialijst wordt na vaststelling gepubliceerd via een kaart welke voor de gebruikers van het water vrij toegankelijk is. Mochten inwoners vragen hebben dan kunnen zij deze stellen aan het KCC. Via de lokale (sociale) media en een persbericht wordt hier aandacht aan besteed. Voor het pilotgebied worden alle vaartuigen en constructies rechtstreeks benaderd door een brief aan het vaartuig of de constructie te bevestigen. De criterialijst wordt met het HHNK gedeeld zodat zij kunnen toetsen op een Alkmaars kader.

Na afloop van de pilot volgt een evaluatie, deze wordt met u gedeeld.

Bijlagen

1. Visie op Alkmaarse Binnenwateren
2. Projectplan beleid op recreatief varen in Alkmaar
3. Onderzoek bootregistratie Alkmaar
4. Ligkaart criterialijst
5. Participatieverslag recreatief varen in Alkmaar
6. Onderzoek Alkmaar commerciële recreatievaart

Burgemeester en wethouders van Alkmaar,

mw. drs. A.M.C.G. Schouten, burgemeester

dhr. R.M. Reus, gemeentesecretaris

Collegevergadering: 9 april 2024

Nr.

De raad van de gemeente Alkmaar;

Gelet op

Het besluit van burgemeester en wethouders van 9 april 2024

Het advies van de commissie Ruimte 14 mei 2024

Besluit

1. de onderstaande kaders voor de ligkaart criterialijst vaartuigen, afmeerconstructies en steigers vast te stellen:
 - a. is er op de locatie sprake van een natuurlijke oever? Ja: alleen toegestaan met een natuurvriendelijke steiger, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - b. is de oever onderdeel van een ecologische zone? Ja: maatwerk, beoordeling ligt bij HHNK, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - c. doorvaartbreedte;
 - hoofdwaterloop: is de watergang kleiner dan 8 meter? Ja: afwijzen, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - overig water: is de watergang kleiner dan 6 meter? Ja: afwijzen, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - d. is er een mogelijkheid om bij de afmeerconstructie/steiger/ vaartuig te komen vanuit de openbare weg? Ja: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn; nee: afwijzen;
 - e. belemmert de afmeerconstructie/steiger de mogelijkheden tot het onderhoud van de oevers? Ja: afwijzen, nee: toestaan mits andere criteria ook getoetst zijn;
 - f. het is niet toegestaan om aanlegplaatsen, steigers of vaartuigen aan, onder of tegen een brug en/of brugleuning te plaatsen. Of op die manier te plaatsen dat het de doorvaart, doorkijk belemmert of schade toebrengt aan de brug of brugleuning;
 - g. een steiger, afmeerconstructie of vaartuig mag de functie van een reddingstrap niet belemmeren;
 - h. het is niet toegestaan steigers en afmeerconstructies te plaatsen bij een kade wal in verband met het beschermde stadsgezicht, vaartuigen mogen wel.
2. wensen en bedenken te geven over de ligplaatsen pilot binnenstad vaarseizoen 2025;
3. in te stemmen met het beschikbaar stellen van middelen voor het realiseren van de pilot. Hiervoor de verhoging van de lasten te bepalen op € 44.000 in 2024 en € 106.000 in 2025, de

baten te verhogen met € 16.000 in 2025 en € 100.000 te dekken uit de Algemene reserve. Het resterende tekort van € 34.000 te verwerken in de begroting 2025.

De raad van Alkmaar, 30 mei 2024

mw. drs. A.M.C.G. Schouten, burgemeester

mw. mr. V.H. Hornstra, griffier